

**KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT
VISHWAVIDYALAYA, RAMTEK**

B.A. (CIVIL SERVICES) FIRST SEMESTER EXAMINATION (NEW)

Paper III - General Studies I

तृतीय प्रश्नपत्र – सामान्य अध्ययन – 1

(सत्र—2022—23)

Time – 2½ hrs.

Total Marks – 60

N.B. – 1) All questions are compulsory. 2) All questions carry equal marks.

Q.1 Explain the salient features of Indian Society. 10

OR

Write short notes on following.

a) The threat of communalism. 05

b) The effect of globalization of Indian Society. 05

Q.2 Critically comment on Women Organizations in Indian History. 10

OR

Write short notes on following.

a) Problems faced by women organizations. 05

b) Types of women organizations. 05

Q.3 Comment on the "Government initiatives for Development and five year plans. 10

OR

Write short notes on following.

a) Development and Poverty. 05

b) Crisis of Development. 05

Q.4 Explain the concept of Population and focus on different components of population. 10

OR

Write short notes on following.

a) Rural-Urban migration. 05

b) Problems of urbanization. 05

Q.5 What do you meant by social empowerment? Elucidate the need o social empowerment. 10

OR

...2...

Write short notes on following.

a) Indian Philosophy on secularism.

05

b) Theories on Regionalism.

05

Q.6 Explain the economic and socio cultural impact on Indian society.

10

OR

Write short notes on following.

a) Development of Bicultural Society.

05

b) Rise of Multi-National Companies.

05

सूचना – 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 भारतीय समाजाची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

10

अथवा

खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.

अ) सांप्रदायिकतेचे आव्हान

05

ब) भारतीय समाजावरील वैश्वकरणाचा प्रभाव

05

प्र.2 “भारतीय इतिहासातील महिलांच्या संघटना” यावर टिकात्मक भाष्य करा.

10

अथवा

खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.

अ) महिला संघटनांना भेडसावणाऱ्या समस्या

05

ब) महिला संघटनांचे प्रकार

05

प्र.3 “विकासासाठी सरकारचे उपक्रम आणि पंचवार्षिक योजना” यावर भाष्य करा.

10

अथवा

खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.

अ) विकास आणि दारिद्र्य	05
ब) विकासाच्या समस्या/संकट	05
प्र.4 लोकसंख्येची संकल्पना स्पष्ट करा आणि लोकसंख्येच्या विविध घटकांवर प्रकाश टाका.	10
अथवा	
खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.	
अ) ग्रामिण नागरी स्थलांतर	05
ब) नागरीकरणाच्या समस्या	05
प्र.5 सामाजिक सक्षमीकरणापासून तुम्हास काय अर्थबोध होतो? सामाजिक सक्षमीकरणाची गरज विशद करा.	10
अथवा	
खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.	
अ) धर्मनरपेक्षतेवरील भारतीय तत्त्वज्ञान	05
ब) प्रादेशिकवादाचे संझांत	05
प्र.6 भारतीय समाजावरील आर्थिक आणि सामाजिक—सांस्कृतिक प्रभाव स्पष्ट करा.	10
अथवा	
खालीलवर संक्षिप्त टिपा लिहा.	
अ) द्विसांस्कृतिक समाजाचा विकास	05
ब) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचा उदय	05
